

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Gestaltad Livsmiljö

Helena Bjarnegård,
Riksarkitekt och Ordförande i Rådet för hållbara städer

Vision

Ett hållbart samhälle med bra boende i livskraftiga miljöer

Verksamhet

Boverket är en myndighet för frågor om byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelse, boende och bostadsfinansiering.

Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet genomsyrar allt vi gör.

Foto: Franz Feldmanis

**POLITIK FÖR
GESTALTAD
LIVSMILJÖ**

**UPPDRAG
GESTALTAD
LIVSMILJÖ**

ARKITEKTUR OCH STADSUTVECKLINGS- POLITIK

- Prop. 2017/18:110
”Politik för gestaltad livsmiljö”
inklusive ”Strategi för levande
städer”
- Propositionen som samlad
nationell arkitekturpolicy
- Rådet för hållbara städer

ARKITEKTUR

- ETT REDSKAP FÖR ATT
MÖTA SAMHÄLLSUTMANINGAR

- MÄNNISKAN I CENTRUM

ARKITEKTUR

HUR VI ORGANISERAR OCH FORMAR VÅRA
STÄDER, HUS, OFFENTLIGA RUM MM

GESTALTAD LIVSMILJÖ

PROPOSITION MAJ 2018

**ARKITEKTUR
FORM
DESIGN
KULTURARV
OFFENTLIG KONST**

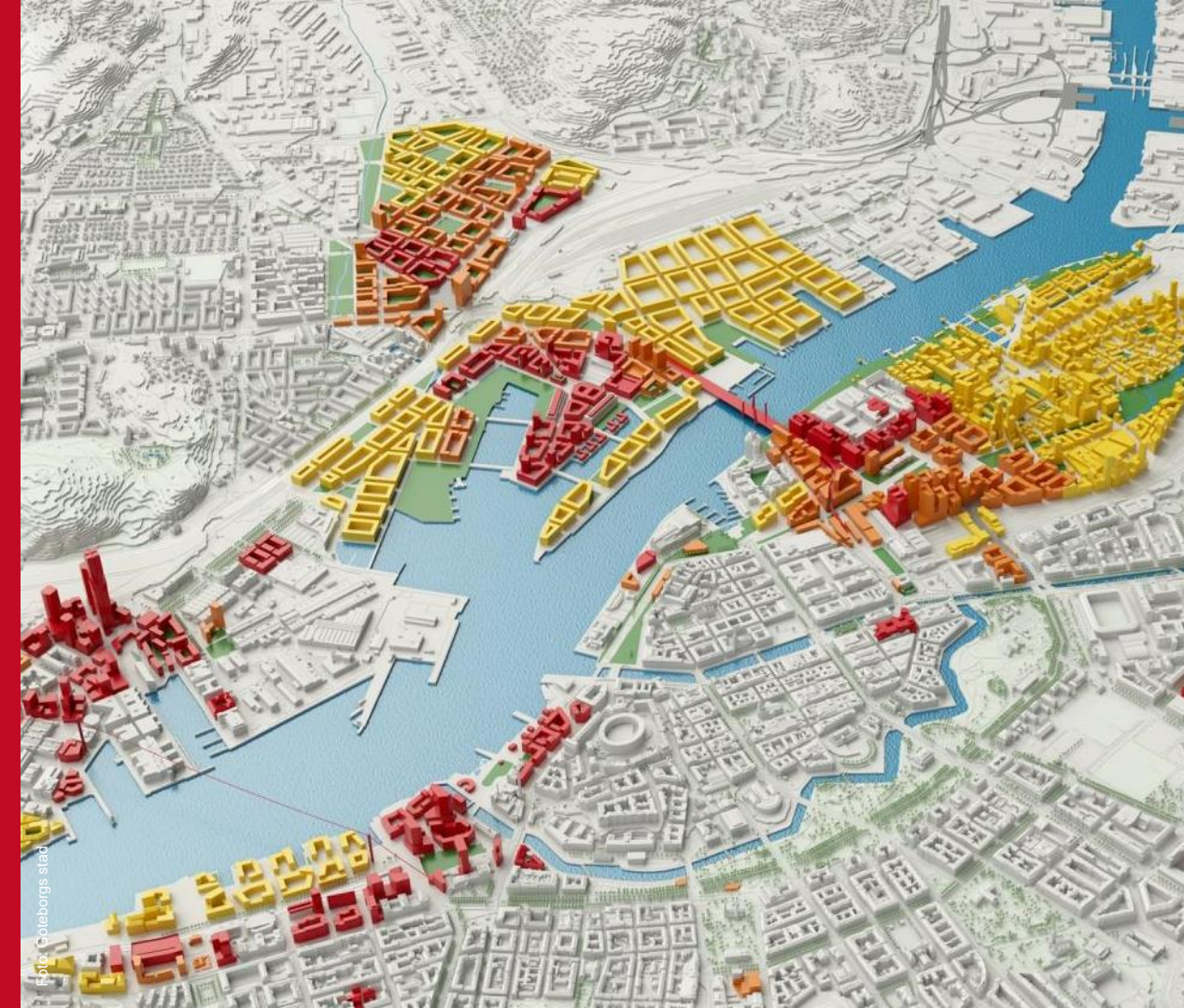

Foto: Göteborgs stad

UTMANINGAR

- klimat
- segregation
- bostadsbrist
- folkhälsa
- jämlikhet
- stuprör
- och mycket mer...

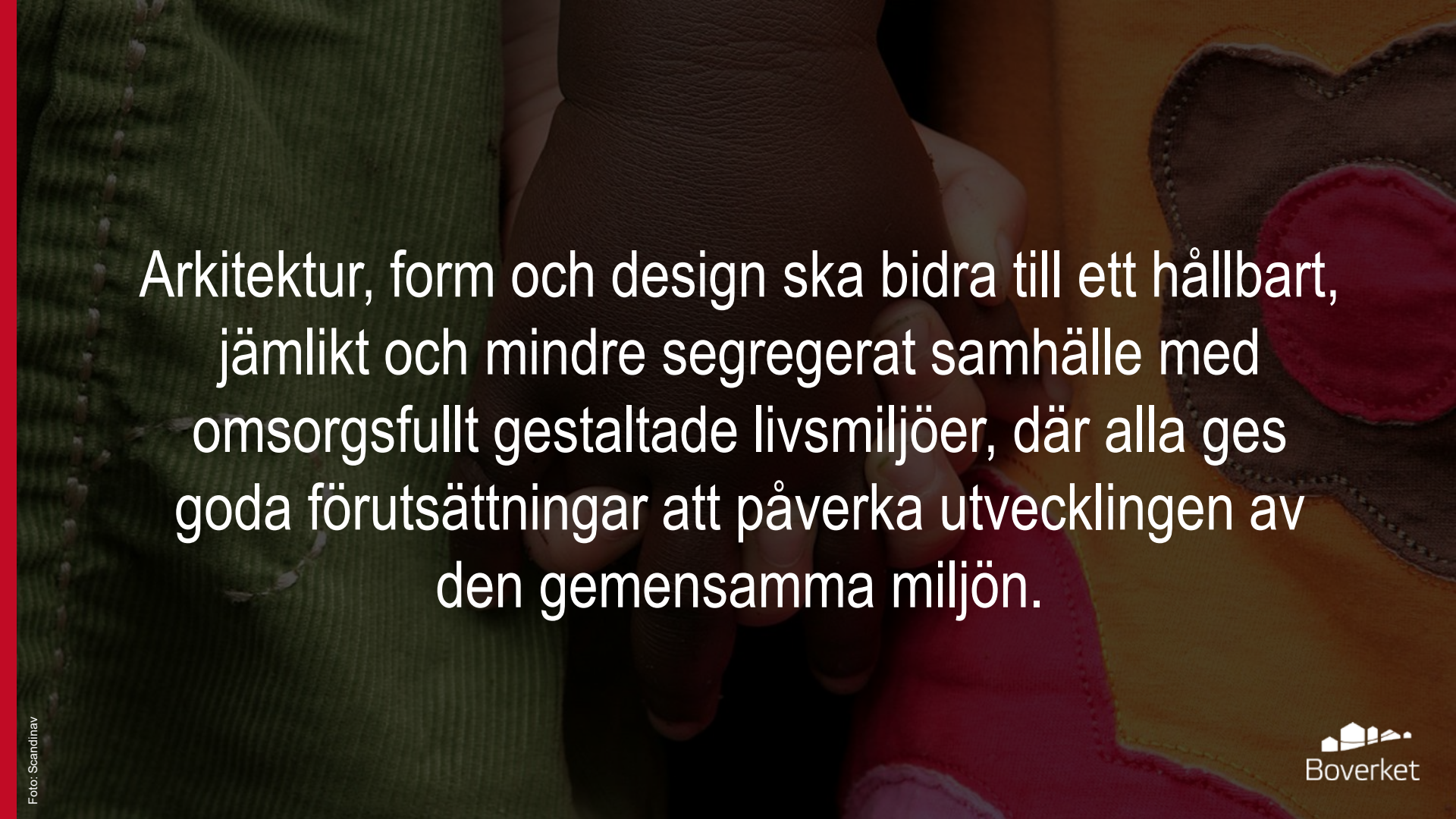
ARKITEKTUREN SOM VERKTYG

ÖVERSÄTTNING AV GLOBALA MÅL

- Agenda 2030
- Mål 11 med flera
- New Urban Agenda

DEN NYA POLITIKEN: MÅLET

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Detta ska uppnås genom att:

- hållbarhet och **kvalitet inte underställs kortsiktiga** ekonomiska överväganden ,
- **kunskap** om arkitektur, form och design utvecklas och sprids ,
- det **offentliga agerar förebildligt** ,
- estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska **värden** tas till vara och utvecklas
- miljöer gestaltas för att vara **tillgängliga** för alla, och
- **samarbete och samverkan** utvecklas, inom landet och internationellt

FYRA MYNDIGHETER I SAMVERKAN

ArkDes

Boverket

Statens
konstråd

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

ARKITEKTUR och GESTALTAD LIVSMILJÖ

ALLA SKALOR

FYSISK MILJÖ OCH PROCESS

HELA VÄGEN

- Planera
- Bygga
- Förvalta

REGION SKÅNES

STRATEGI FÖR GESTALTAD LIVSMILJÖ

- ARKITEKTUR, FORM OCH DESIGN

REGION

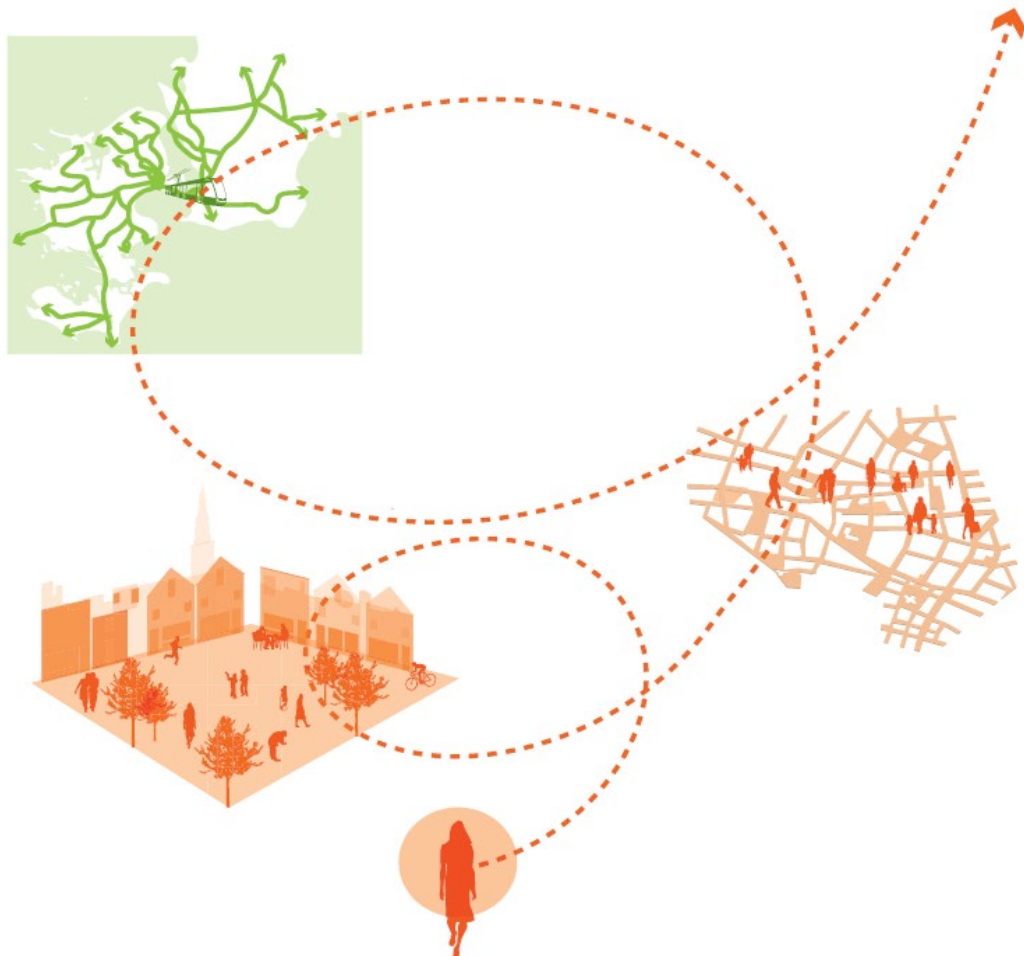

Foto: Scandina

STAD

STAD OCH LAND

Foto Hanna Lundkvist

STAD OCH LAND

STADSDEL

Här är
gågata!

PLATS

PLATS

Bollnäs torg
Karavan landskapsarkitekter

PLATS

BYGGNAD

Katscha Norrköping,
Kai Wartainen Ingrid Reppen

INNE UTE

Alingsås kulturhus,
Bornstein Lyckefors

KONST

Konstnär: Lea Porshager

Landskapsarkitekter: Nivå, Producent

Statens konstråd, Foto Foto: Ricard Estay

KONST

Konstnär: Lea Porshager

Landskapsarkitekter: Nivå, Producent

Statens konstråd, Foto Foto: Ricard Estay

HELA VÄGEN

PLANERA - BYGGA -
FÖRVALTA

Jubileumsparken, Göteborgs stad

FYSISK MILJÖ PROCESS

UPPDRAG INOM OMRÅDET
– ATT SKAPA
FÖRUTSÄTTNINGAR

Boverkets uppdrag att förstärka arbetet med arkitektur och gestaltad livsmiljö

Strategiskt arbetssätt

- Samla och sprida kunskap inom området för att vägleda och motivera/inspirera/engagera
- Skapa delaktighet och förena aktörer
- Fånga upp behov om / lyfta förslag till förändringar av regler och andra styrmedel

DELAR

- **VÅRD**
- **SKOLA**
- **UPPHANDLING**

- **KOMMUNER**
- **REGIONER**
- **LÄNSSTYRELSER**
- **STATLIGA MYNDIGHETER**

- **FÖLJA RÄTTsutveckling**
- **FÖLJA utveckling**

**VI BÖRJAR INTE
MED ETT VITT ARK**

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

OHOJ, Urbana villor, Hauschild-Siegel, Malmö, Norra Djurgårdsstaden, Stockholms Stad - Klimat

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Sustain VR & Architecture, Parhus helt i trä, Uppsala

Krav på klimatdeklaration av byggnader på väg, 1 januari 2022

Byggskedet

Följande byggnadsdelar ska ingå:

- bärande konstruktionsdelar, klimatskärm och innerväggar

Arkitektur

Tema: Så funkar cirkulär arkitektur
Celsings nya Carolina Rediviva
På hotell med Asplund och Lewerentz
Gaisendorfs skola blev studentrum
Restaureringens dilemma

Återbrukarna ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Reportage

Så kan återbruk bli en affärsidé

I framtiden är varje byggnad att betrakta som en materialbank. Åtminstone om vi ska börja översätta begrepp som resurseffektivitet i arkitektur. Men vägen till en cirkulär byggbransch är lång och snårig, konstaterar Annica Kvint.

Ø restads sämsta tomt hyser en av Danmarks mest intressanta byggnader. Visserligen är radhuslängan Upecycle Studios inklämd på diagonalen på en rekordsmal tomt mellan två asfalterade gator. Men de 20 radhusen i längan utgör samtidigt ett av världens första storskaliga bostadsprojekt som till stor del är byggt av återbrukat material.

Upecycle Studios är inte bara energisnåla, välisolerade och utrustade med solceller på taket. Arkitekterna på Lendager Group hävdar dessutom att de sparar 75 procent i koldioxidavtryck just på grund av att de använt återbrukat material.

– Vi måste ta konsekvenserna av den tid vi lever i och börja använda andra metaforer när vi talar om arkitektur, menar grundaren Anders Lendager, som i stället för att prata rumsliga kvaliteter brukar sälja in kontorets projekt med att visa hur arkitekturen kan minska koldioxidutsläpp.

En dag i maj träffas vi utanför de tre våningar höga radhusen med närmast brutalistisk karaktär. Både utifrån och inifrån har byggen i många fall byggts av återbrukat material. Det är inte bara de gamla tegelstenarna som återbrukats, utan även de gamla balkarna i Köpenhamns tunnelbana. Gjutningen skedde på plats, enligt en metod som utvecklats i samarbete med ett fö-

retag som är specialiserat på behandling av jord-, bygg- och anläggningsofall.

Betong och glas kräver värme vid framställningen och tillhör därför de mest koldioxidkrävande byggmaterialen. Det var också därför de var i fokus i det här projektet. Anders Lendager berättar om fönsterglaset i Upecycle Studios, som till 75 procent är hämtade från gamla industri- och bostadsbyggnader på Nordjylländ. Efter som glaset var av varierande storlek utvecklade man på Lendager ett speciellt datorprogram för att pussla ihop dem i nya ramar.

– I vår iver att vara energisnåla byter vi ofta ut fönster alldeles för tidigt, menar Anders Lendager, men fördelen med det är naturligtvis att det finns massor av fönster att återbruka.

VI GÅR IN I ett av husen. Också här dominerar återbrukat material. Samtliga golv och vissa innerväggar är tillverkade av träavfall från ett kvalitetsgolvföretag. Genom enkla åtgärder, som att använda lite kortare golvplankor än normalt och att vitslåsa träslångaerna för att få ett jämnt utseende, har de lyckats få ett utseende som liknar ett nytt. Det är inte bara fönstret som är återbrukat, utan även den lilla klinken som ligger i hjörnet av golvet. Det är återbrukat från en tidigare byggnad.

De 20 radhusen är hypereffektivt planerade. De är djupa, och därmed lite mörka, men i gengäld utrustade

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Segepark plan, Malmö Stad
Vinnande förslag från Kjellander & Sjöberg,
Atkins, Bogl, Platspilot och Sted

A group of children are gathered around a modern water fountain. One child in a purple jacket is operating a large yellow hand pump. Water is flowing from a yellow spout into a silver bowl held by another child. The fountain has several other silver bowls and a central structure with multiple arms. The children are wearing colorful jackets and are smiling and playing. The background shows a stone wall and some greenery.

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Malmö Stads satsning på Temalekplatser över hela staden - integration

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Landamäreskolan Göteborgs Stad
Wahlström & Steijner Arkitekter AB

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Östra Psykiatri, White arkitekter

An aerial photograph of a modern, multi-story apartment building. The building features a prominent rooftop terrace with a red-tiled roof and a large, cylindrical, metallic structure. The facade is white with large windows and balconies. The building is surrounded by greenery and other residential structures in the background.

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Bostadshuset Inspiration Rosendal, Christensen & Co Arkitekter

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Plusenergihus Norra Djurgårdsstaden
DinellJohansson arkitekter

The image is a composite architectural rendering. On the left, a large glass pavilion with a gabled roof and a wooden slat exterior is situated on a paved plaza. A woman in a pink shirt and straw hat stands in the foreground, looking towards the pavilion. Inside the pavilion, a man is seated at a table. To the right, a multi-story brick building features balconies with glass railings. The balconies are decorated with vibrant, abstract art: butterflies, a green face, and a portrait. The sky is overcast with soft light, and tall grasses are in the foreground.

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Fojab arkitekter, byggaktör Midroc, Stockholms Stad

An architectural rendering of a modern residential building complex. The main building is a multi-story structure with a light-colored facade and large windows. It features several levels of balconies and a rooftop garden with greenery and people. To the left, there is a waterfront promenade with a paved area, trees, and a small boat dock. In the background, a large body of water is visible, and a city skyline is seen in the distance. The scene is set during sunset or sunrise, with warm lighting. The text 'ARKITEKTUR SOM VERKTYG' is overlaid in large white letters at the bottom, and 'Stockholms stad kolkajen' is written in smaller white letters below it.

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Stockholms stad kolkajen

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Sofielunds kollektivhus

An aerial photograph of a residential development. In the foreground, a long, two-story building with a red-tiled roof and large windows is visible. Behind it, several smaller houses with red roofs are scattered across a green lawn. In the background, a large body of water is visible, surrounded by a forested hillside and a rocky mountain range under a clear sky. The overall scene is peaceful and scenic.

ARKITEKTUR SOM VERKTYG

Gerlesborg byggemenskap

TILLSAMMANSARBETE – KROKA ARM

HELHET: NATIONELLT – LOKALT

HELHET: STADSPLANERING – DETALJ

HELHET: ÄNDAMÅLSENLIGHET - ROBUSTHET - SINNLIGHET

HELHET: PLANERA - BYGGA - FÖRVALTA

HELHET: FYSISK MILJÖ - PROCESS

HELHET: MEDBORGARE-BESLUTSFATTARE -PRAKTIKTER- FORSKARE

HELHET: MÄNNISKA - MILJÖ

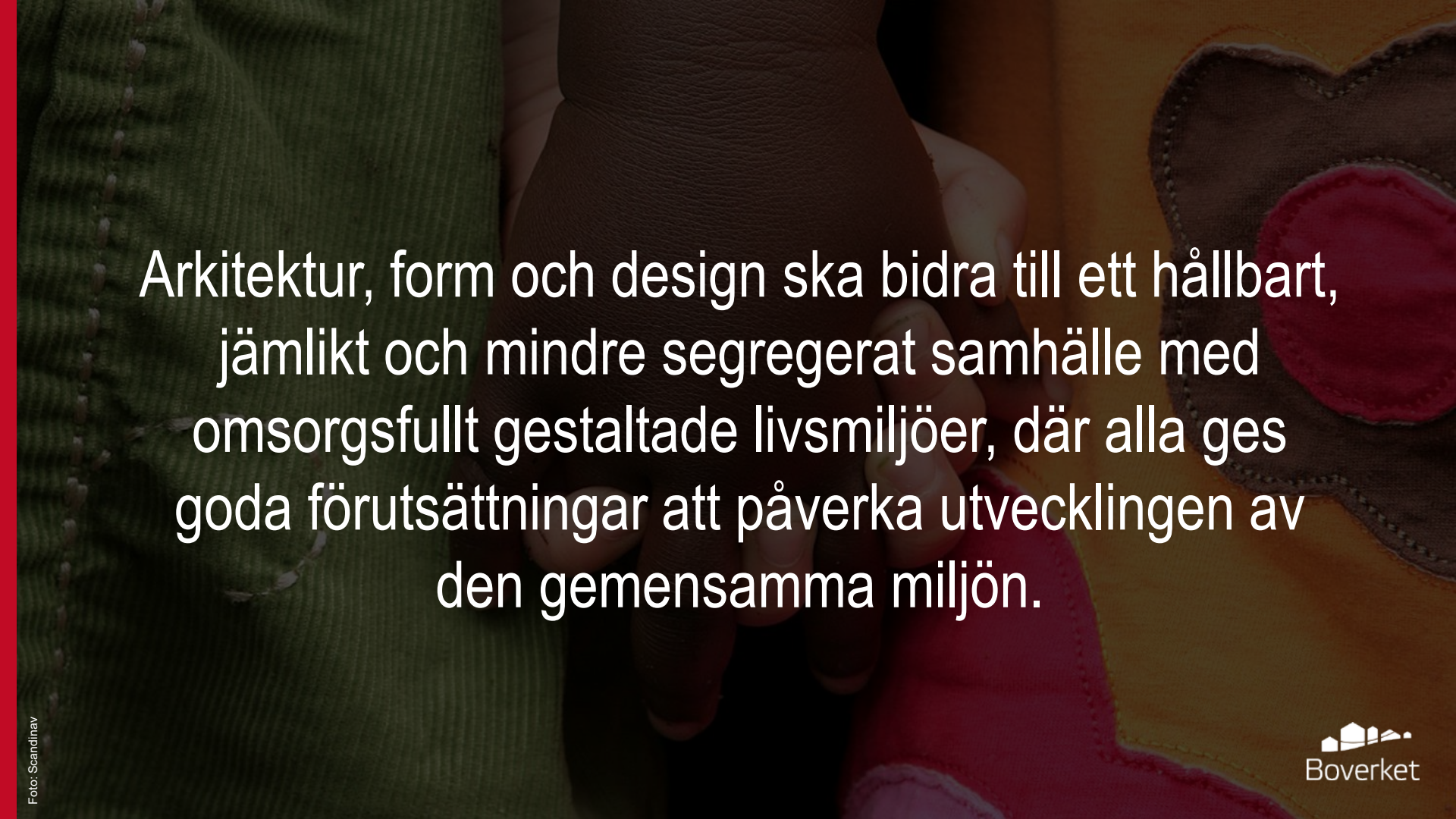
HELHET: KULTUR - NATUR

HELHET: STAD – LAND

HELHET: GAMMALT - NYTT

Hur kan socialt drivna byggprocesser bidra till målen i Proposition för gestaltad livsmiljö?

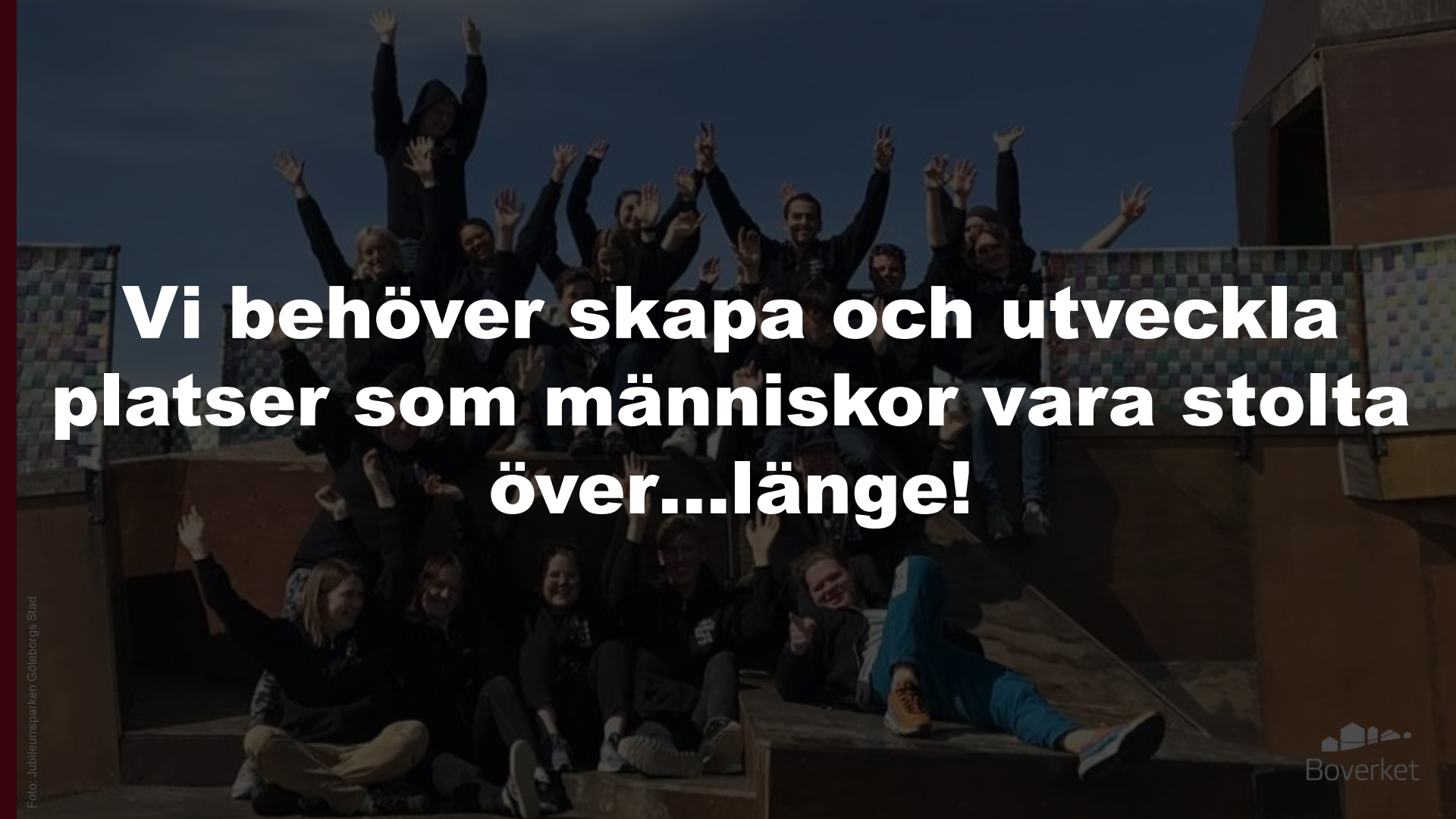
Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Byggnadskonst måste byggas med hänsyn till:

- **Ändamålsenlighet**
- **Hållbarhet**
- **Skönhet**

A group of young people, mostly in dark clothing, are sitting on a wooden structure that looks like a stage or a set of steps. They are all smiling and raising their hands in the air, some with fingers spread, suggesting a celebratory or enthusiastic atmosphere. The background is a clear, dark blue sky. The overall scene is lit with a soft, natural light, possibly during the 'blue hour' of dusk or dawn.

**Vi behöver skapa och utveckla
platser som människor vara stolta
över...länge!**